

Sygn. akt III U 641/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 listopada 2019r. w Suwałkach

sprawy **M. J.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

przy udziale uczestnika T. J.

o ustalenie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym rolników

w związku z odwołaniem M. J.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 30 maja 2019 r. znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.05.2019 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, powołując się na art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 6 ust.1 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 299) stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników M. J. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i emerytalno-rentowego od 21.01.2019 r. oraz ustanie obowiązku opłacania składek za tę osobę. Adresatem decyzji był T. J..

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że rolnikiem jest pełnoletnia osoba fizyczna, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą. Z treści zgodnych oświadczeń T. J. i M. J. wynika, że M. J. od 21.01.2019 r. nie przebywa i nie pracuje w gospodarstwie rolnym, ani w gospodarstwie domowym, związanym z tym gospodarstwem rolnym.

W odwołaniu od tej decyzji M. J. wskazała, że wyprowadziła się z gospodarstwa rolnego ze względu na sytuację rodzinną. Wniosła pozew o rozwód i alimenty. Nadal jest współwłaścicielem gospodarstwa i uważa, że powinna podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, zwłaszcza, że mąż uniemożliwia jej dostęp do dochodów i podejmowania decyzji, co do prowadzenia gospodarstwa rolnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

T. J. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy od 14.07.2003 r. (k. 5 i decyzja k. 9 akt rentowych), jako właściciel gospodarstwa rolnego, którego powierzchnia przekracza 1 ha przeliczeniowych.

M. J. została objęta ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy od 1.07.2006 r., w związku z zawarciem związku małżeńskiego z T. J. oraz nabyciem na współwłasność gospodarstwa rolnego od Agencji Skarbu Państwa, położonego na terenie gminy G. o powierzchni 23,23 ha. (akt notarialny k. 14-18 i decyzja k. 30 akt rentowych).

Stan ten trwał do 24.05.2019 r., kiedy to do (...)KRUS w O. wpłynęło oświadczenie T. J., w którym wskazał, że jego żona M. J. nie przebywa i nie pracuje w gospodarstwie rolnym w K. od 21.01.2019 r. Ponieważ wyprowadziła się „do miasta” i wniosła pozew o rozwód, nie będzie opłacał za nią składek na ubezpieczenie społeczne rolników (k.189 akt rentowych).

M. J., wezwana do placówki w celu wyjaśnienia jej statusu, uprzedzona o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, potwierdziła w dniu 29.05.2019 r., że od 21.01.2019 r. nie pracuje i nie przebywa na gospodarstwie rolnym męża i wspólnym (k. 193). Wcześniej, już 23.05.2019 r. podała nowy adres do korespondencji, wskazując, że w K. już nie zamieszkuje. Następnie próbowała jednak wycofać swoje oświadczenie. Pouczona o konieczności potwierdzenia faktu pracy w gospodarstwie rolnym, oświadczyła, że nie jest w stanie wskazać świadków na tę okoliczność.

M. J. nie zaprzeczała, że we wskazanym czasie wyprowadziła się z gospodarstwa rolnego i wniosła pozew o rozwód. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Suwałkach z 8.02.2019 r. w sprawie sygn. I C 100/19 udzielono zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych małoletnich dzieci stron J. i Z. oraz roszczeń alimentacyjnych M. J. (k. 7-9). Z oświadczenia T. J. wynika, że wysokość świadczeń wynosi łącznie (...)zł.

Po wyprowadzeniu się z gospodarstwa rolnego, M. J. zamieszkała z dziećmi początkowo w G., a następnie w E.. Od 16.05.2019 r. podjęła pracę w Urzędzie Pocztowym G., a od 30.07.2019 r. w Urzędzie Pocztowym (...) na czas określony do 30.09.2019 r. na podstawie umowy o pracę (informacja k.32, potwierdzenie ubezpieczenia w ZUS k.33). Z okazanego na rozprawie świadectwa pracy wynika, że M. J. zatrudniona była jako listonosz, a umowa została rozwiązana z upływem czasu, na jaki została zawarta 31.10.2019 r.

Od czasu wyprowadzenia się z K., M. J. faktycznie w żaden sposób nie uczestniczyła w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Wprawdzie deklarowała, że usiłowała to robić, ale nie została dopuszczona przez męża, nie przedstawiła jednak na tę okoliczność żadnych dowodów. Podjęcie pracy jako listonosz w G. i E., a następnie wola zarejestrowania się w Urzędzie Pracy, jako osoba bezrobotna, a także wniesienie pozwu o rozwód, potwierdza zamiar zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej. Świadczy o tym także żądanie i egzekwowanie alimentów nie tylko na dzieci, ale też na siebie.

W trakcie wspólnego prowadzenia gospodarstwa rolnego, małżonkowie J. zaciągali kredyty w bankach, o czym świadczą ich twierdzenia oraz wielokrotnie pobierane zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników i niezaleganiu z opłacaniem składek. W celu spłaty kolejnych rat kredytów oraz uiszczeniu należności alimentacyjnych, T. J. sprzedał posiadane bydło i trzodę chlewną. Zamierza prowadzić wyłącznie produkcję roślinną i podjąć zatrudnienie poza rolnictwem. T. J. zaprzeczył, by jego żona począwszy od końca stycznia 2019 r. w jakikolwiek sposób uczestniczyła w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 299) ubezpieczeniu społecznemu rolników podlega rolnik, którego gospodarstwo

obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, jeżeli ten rolnik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Omawiane ubezpieczenie powstaje z mocy ustawy z chwilą spełnienia przesłanek, o których mowa w cytowanych przepisach i jest niezależne od woli ubezpieczonego. W związku z zatrudnieniem M. J. w okresie od 16.05.2019 r. w Urzędzie Pocztownym G., a od 30.07.2019 r. w Urzędzie Pocztownym (...) na czas określony do 31.10.2019 r. na podstawie umowy o pracę i podleganiu ubezpieczeniom społecznym w ZUS, w tym okresie była ona wyłączona z mocy ustawy z ubezpieczenia społecznego rolników.

W myśl art. 6 pkt 1 powołanej wyżej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez rolnika rozumie się pełnoletnią osobę fizyczną, zamieszkujejącą i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia.

Zgodnie z art. 38 pkt 1 i 2 cytowanej ustawy, przy ustalaniu podlegania ubezpieczeniu domniemywa się, że właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych lub dzierżawca takich gruntów, jeżeli dzierżawa jest zarejestrowana w ewidencji gruntów i budynków, prowadzi działalność rolniczą na tych gruntach, a także, że podatnik podatku rolnego lub podatku od dochodów z działów specjalnych prowadzi działalność rolniczą w rozmiarze wynikającym z zakresu opodatkowania. Uregulowanie to stanowi domniemanie prawne określone w art. 234 k.p.c. . Jego istotą jest ułatwienie polegające na tym, że z mocy przepisu szczególnego ustawy dowód określonego w tym przepisie faktu zastępuje dowód faktu, z którego dana osoba wywodzi skutki prawne albo bezpośrednio dowód istnienia określonego stosunku prawnego lub prawa, albo jego istotnego elementu (por. Kodeks Postępowania Cywilnego. Komentarz. T. 1 pod redakcją K. Piaseckiego. Warszawa 2001, Wydaw. C. H. Beck, str. 1005).

W niniejszej sprawie jest faktem bezspornym, że M. J. nie prowadzi żadnej działalności rolniczej. Niezależnie od przyczyn, z powodu których opuściła ona gospodarstwo rolne w K., nie zaprzeczyła ona, że tej działalności nie prowadzi. Jej twierdzenia, że się starała i doglądała gospodarstwa rolnego wbrew woli T. J. są gołosłowne.

W tym miejscu należy wskazać, że prowadzenie działalności rolniczej wiąże się ściśle z normalnymi działaniami koniecznymi dla prowadzenia gospodarstwa rolnego, tj. z wykonywaniem pracy w tym gospodarstwie lub wykonywaniem innych zwykłych czynności związanych z prowadzeniem takiej działalności. Założenie takie leży wyraźnie u podłoża regulacji rolniczego ubezpieczenia wypadkowego i chorobowego (art. 7-14 ustawy), które ma rację bytu tylko w przypadku istnienia wskazanego związku prowadzenia działalności z pracą w gospodarstwie lub wykonywaniem innych zwykłych czynności łączących się z prowadzeniem działalności rolniczej. Praca ta lub czynności nie muszą mieć charakteru pracy fizycznej. Mogą, jak wyjaśniał Sąd Najwyższy w uchwale Składu Siedmiu Sędziów z 30 maja 1988 r. III UZP 8/88 (OSNCP 1988/12 poz. 166), wpisanej do księgi zasad prawnych, polegać np. na zarządzaniu gospodarstwem. W takim przypadku zarządzenie gospodarstwem powinno jednak mieć charakter zawodowej, stałej, osobistej i realizującej interesy danej osoby (posiadacza gospodarstwa) działalności rolniczej, mającej charakter pracy lub innych czynności wiążących się z prowadzeniem gospodarstwa. Należy również podkreślić, że samo posiadanie lub własność gospodarstwa nie mogą być kwalifikowane jako jego prowadzenie, jeżeli nie wiąże się z nimi wykonywanie wyżej określonej działalności rolniczej. Wniosek taki wynika wprost z legalnej definicji „rolnika” w art. 6 pkt 1 ustawy, która posiadanie lub własność gospodarstwa sytuuje jako jeden z elementów pojęcia rolnika, jak i - na przykład - z domniemania zawartego w art. 38 pkt 1 ustawy, sprowadzającego się do stwierdzenia, że właściciel gruntów prowadzi działalność rolniczą.

Wobec braku dowodów na prowadzenie działalności rolniczej przez M. J. od 21.01.2019 r., skarżona decyzja Prezesa KRUS jest prawidłowa.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.